

EKOS P1

Základní pojmy

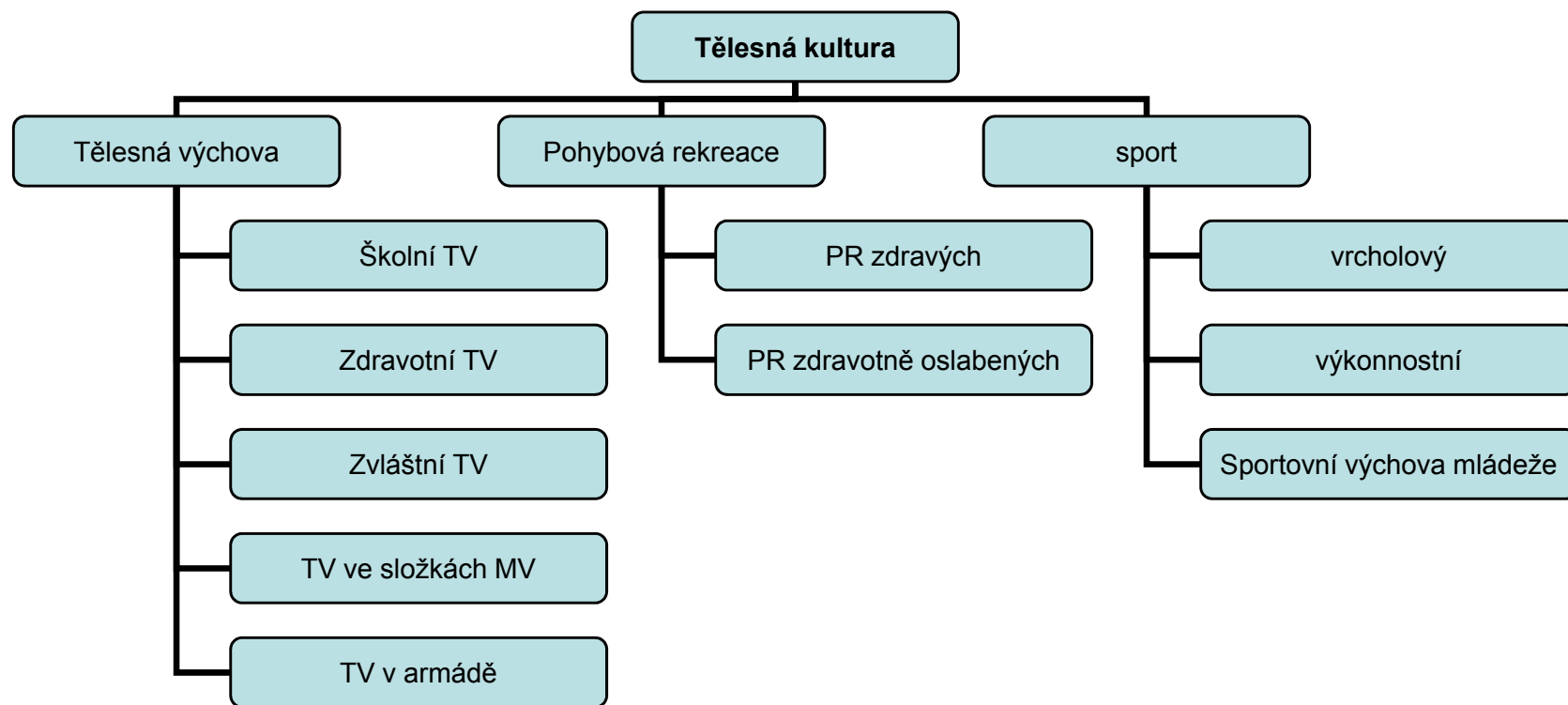
Sport

- latinského „disportare“
- a starofrancouzského „le désporter“, což znamená bavit se, příjemně trávit volný čas
- Historie:
  - Starověk: nácvik boje, jednoduché hry
    - Čína, Indiáni, Řecko
    - Boj → bojové umění → bojový sport
  - Středověk: rytířské klání, míčové hry
    - 17st. Komenský, 18st. Strutt, 19st. Ling
  - U nás: Jahn (19st.), Tyrš (19.st) – (společenský, zdravotní, branný aspekt)
  - 1862 Sokol, 1902 – Orel, 1948 Sokol, 1952 SVTVS, 1957 ČSTV

Základní pojmy

- **Tělesná kultura:**
  - sociokulturní systém, který jako výsledek činnosti, tvorby hodnot, vztahů a norem zabezpečuje specifickými tělocvičnými prostředky uspokojování zvláštních biologických a sociálních potřeb člověka v oblasti fyzického, psychického a sociálního rozvoje s cílem jeho socializace a kultivace
    - Tělesná výchova (rozvoj fyzické zdatnosti)
    - Sport (výkonová motivace)
    - Pohybové aktivity (regenerace, aktivní odpočinek)

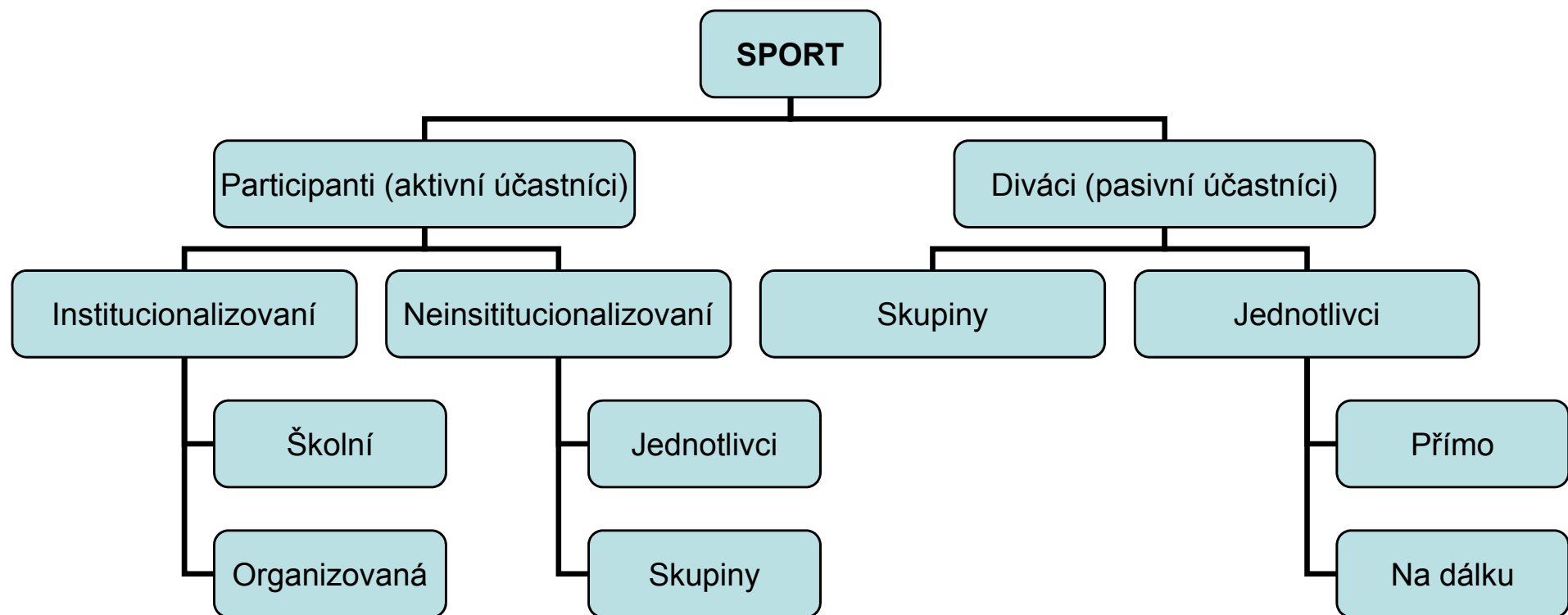
System tělesné kultury

Sport dnes

- Cíl bavit se
- Cíl vítězit
- Cíl dosáhnout zisku
- ...?

Klasifikační schéma sportu

Další pojmy

- Sportovní odvětví
- Sportovní svaz (federace)
- Zastřešující organizace
- Tělovýchovná jednota, sportovní klub
- Tělovýchovné zařízení

Subjekty působící ve sportu

Sektor	Soukromý sektor		Veřejný sektor
	Ziskový	Neziskový	
Tělesná kultura			
Tělesná výchova	X	Privátní školství, NNO	Veřejné, státní školství
Pohybová rekreace	Živnosti Obchodní spol.	NNO	<i>podpora</i>
sport	Živnosti Obchodní spol.	NNO	Střediska vrcholového sportu, armádní, policejní sport

Předmět ekonomiky sportu

- Podle vlastnictví
    - Veřejný sektor - veřejně poskytované statky, dotace, kontrola, efekty...
    - Soukromý sektor - sport jako ekonomická aktivita – firmy (výrobci, služby), zaměstnavatel, média, daně,...
  - Podle financování
    - Ziskový, neziskový sektor
  - Podle odvětví
    - Odvětví výroby, odvětví služeb
-
- Tělesná kultura – fce ekonomické, sociální, politické a etické

Ekonomie sportu

- Veřejná ekonomie sportu
- Ekonomie spotřeby
- Ekonomické podmínky rozvoje sportu a sportování
- Velké sportovní akce
- Odvětvová ekonomie sportu
- Ekonomie sportovních služeb
- Ekonomie práce
- Ekonomie mezinárodního sportu
- Demografie sportu (okrajově)

Problémy ekonomie sportu

- Aktivní sportovec – definice x důsledky
- Nesrovnatelné ekonomické veličiny
- Vliv teorie
  - Neoklasická
  - Marxistická
  - Keynesiánská

Aplikované disciplíny

- sportovní právo – přestupy hráčů, prodeje
- sportovní management
- sportovní marketing – reklama, PR
- finance a ekonomika sportu
- sociologie sportu (chování fanoušků)
- historie a filozofie sportu
- ...

Produkty v oblasti sportu

Specifické vlastnosti sportovních produktů

- subjektivní oceňování sportovních produktů
- převážná abstraktnost a nemateriálnost produktů
- nepředvídatelný vývoj produktů (nejistý výsledek)
- malá možnost kontroly složení produktů (jsou možné dva stejné výsledky)
- sport jako veřejně poskytovaný statek (sport, ale spíše není veřejným statkem)
- u části sportovních produktů nelze stanovit tržní cena

Typologie produktů

- základní produkty tělesné kultury
  - nabídka tělesných cvičení
  - nabídka sportovních akcí
  - nabídka sportovní-rekreačních akcí
- produkty podmiňující sport
  - sportovní zařízení
  - společenské akce
  - pojištění, doprava, vstupenky
- klasické materiální produkty
  - nářadí, oblečení, náčiní
- produkty vázané na osobnost
  - sportovce
  - výkony trenéra
  - reklamní vystoupení sportovců
- myšlenkové produkty
  - iniciují tělovýchovu a sportovní oblast (skol, OH)
  - sportovní informace šířené médii
  - hodnoty zážitku v tělesné kultuře a sportu

Důvody státních zásahů

- Ekonomické
  - Externality, nedokonalá konkurence, veřejné statky, asymetrická informace
- Mimoekonomické
  - Kultivace lidského potenciálu, rozvoj rovných příležitostí, vytváření rovných šancí...

Veřejný statek a sport

- **Veřejné statky**
  - Aktivity ve volné přírodě
- **Smíšené statky**
  - Veřejné stadiony, koupaliště
- **Soukromé statky**
  - Dle individuálních potřeb – trh

Spotřeba	Vyloučitelná	Nevyloučitelná
Rivalitní	Soukromé	Smíšené
Nerivalitní	Smíšené	Veřejné

*Veřejný statek ≠ veřejně poskytovaný statek
Statky pod ochranou*

A stát by měl...

poskytovat peníze na podporu sportu

- Teoreticky
  - Pozitivní externality, multiplikátor investic, kultivace lidského potenciálu, uspokojení veřejného zájmu...
- Prakticky
  - ? Uspokojení vlastních zájmů z veřejných prostředků...

Češi a sport

- $\frac{3}{4}$ Čechů mají zájem o sport, $\frac{2}{5}$ aktivně
- Ti, kteří se zajímají o sport, sledují sport několikrát týdně (44 %), čtvrtina ho sleduje dokonce denně (25 %).
- nějaký sport aktivně provozuje 60,8% mužů a 58,5% žen. Pravděpodobnost, že se lidé aktivně věnují nějakému sportu, klesá s rostoucím věkem.
- Nejoblíbenější sporty aktivně
  - muži: fotbal a posilovna
  - ženy: aerobic

Sledování sportu v médiích	
Muži	Ženy
lední hokej	krasobruslení
fotbal	lední hokej
motoristické sporty	fotbal
lyžování a snowboarding	lyžování a snowboarding
atletika	aerobic
tenis	gymnastika

Literatura

- Hobza, Rektořík – kpt. 1,2
- Doporučená
  - Tisková zpráva (Factum invenio) – Češi a sport
<http://www.factum.cz/tz114.html>
  - Tisková zpráva (Factum invenio) – Sport v médiích
<http://www.factum.cz/tz135.html>
- Doporučená
  - Novotný: Ekonomika sportu (vybrané kapitoly). VŠE 2005